Gemeente Amsterdam

Spoedvoordracht voor de College vergadering van 08 oktober 2019

Kabinet

Portefeuille Juridische Zaken (5)

Agendapunt F1

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Namenmonument

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Aan het NAC toestemming te verlenen tot het in gebruik nemen van de grond aan de Weesperstraatstrook.

2. In te stemmen met het opleggen van geheimhouding op de voordracht en de bijlagen die bij deze voordracht zijn gevoegd op grond van artikel 55, eerste lid van de Gemeentewet. Dit in verband met de belangen genoemd in artikel 10, eerste lid, onder c en artikel 10, tweede lid onder g van de Wet openbaarheid van bestuur. De bijlagen bevatten bedrijfsgegevens van het Nederlands Auschwitz Comité die onder geheimhouding aan de gemeente zijn verstrekt. Het NAC wordt onevenredig benadeeld als deze openbaar worden gemaakt. Openbaarmaking kan de onderhandeling over de bouw schaden. De geheimhouding wordt opgelegd totdat het monument is gerealiseerd.

Reden spoed

De bouwkosten voor het Namenmonument dreigen (nog) verder op te lopen.

Kernboodschap

Ten behoeve van de oprichting van het Nationaal Holocaust Namenmonument aan de Weesperstraatstrook (Namenmonument) hebben het Nederlands Auschwitz Comité (NAC) en de gemeente Amsterdam een overeenkomst gesloten waarin onder meer bepaald is onder welke voorwaarden de gemeente de grond aan de Weesperstraatstrook in gebruik zal geven ten behoeve van de realisatie van het Namenmonument. NAC heeft de gemeente verzocht de grond in gebruik

Bestuurlijke achtergrond

De gemeenteraad heeft op 22 juni 2016 de locatie op de Weesperstraat aangewezen voor de oprichting van het Namenmonument. Tevens heeft de gemeenteraad op 18 juli 2018 besloten tot een eenmalige financiële bijdrage voor het realiseren van het monument, de aan te brengen beveiligingscamera's en een structurele bijdrage ten behoeve van het beheer en onderhoud van het monument.

Op 27 december 2017 zijn ten behoeve van de oprichting van het Namenmonument de omgevingsvergunningen verleend voor de bouw en de daarvoor benodigde kap van de bomen. Tegen deze vergunningen is bezwaar en beroep ingesteld. De rechtbank heeft het beroep ongegrond verklaard.

Het Namenmonument wordt gerealiseerd op grond in eigendom van de gemeente, het NAC blijft eigenaar van het monument. Het terreingebruik door het NAC wordt geregeld door middel van een opstalrecht. Mede om die reden hebben de gemeente en het NAC een

Kabinet

overeenkomst gesloten waarin o.m. bepaald is onder welke voorwaarden de gemeente de grond aan het NAC beschikbaar stelt.

Onderdeel hiervan is dat de gemeente de grond beschikbaar stelt nadat de vergunningen onherroepelijk zijn.

De gevoerde procedures tegen de omgevingsvergunningen heeft de realisatie van het Namenmonument aanzienlijk vertraagd en tot substantiële verhoging van de bouwkosten geleid. Nu hoger beroep is ingesteld dreigt een verdere vertraging en verder oplopende bouwkosten. Daarom heeft het NAC de gemeente verzocht de grond eerder in gebruik te geven dan in de overeenkomst voorzien (na onherroepelijk worden van de vergunning). Dat maakt mogelijk dat het NAC op basis van de huidige kostencalculatie een definitief contract met de aannemer kan sluiten en deze op zo kort mogelijk termijn met de bouw kan starten.

Bestuurlijke prioriteit

N.v.t.

Wettelijke grondslag

Artikel 160 lid 1 onder e van de Gemeentewet

Onderbouwing besluit

In artikel 5 van de overeenkomst tussen NAC en de gemeente is bepaald dat de gemeente de grond aan de Weesperstraatstrook in ieder geval in gebruik geeft wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. De omgevingsvergunningen voor het Namenmonument zijn onherroepelijk geworden, tenzij het College schriftelijk instemt met de beschikbaarstelling voorafgaand aan het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning(en);
2. De gemeente heeft de werkzaamheden die voor haar rekening komen uitgevoerd;
3. Het opstalrecht is gevestigd;
4. De wior-vergunning is verleend, inclusief goedgekeurd BLVC-plan;
5. Er is voldoende financiële zekerheid dat het NAC het Namenmonument in één bouwstroom kan realiseren.

Ad 1 en 5 – Financiële zekerheid en vergunningen

Van de genoemde voorwaarden zijn de financiële zekerheid en zekerheid omtrent de vergunningen de belangrijkste.

Er is voldoende financiële zekerheid over de haalbaarheid van de realisatie van het Namenmonument (zie bijlage 1). De zekerheid wordt ontleend aan de schriftelijke toezeggingen (en besluiten) van Rijk (€ 8,3 mln. en € 1,7 mln garantie), gemeente Amsterdam (€ 3 mln) en Veteranenfonds (€ 1 mln). De stichtingskosten bedragen

Kabinet

€14,5 mln. De harde toezeggingen dekken 96,5% van de stichtingskosten en voldoen daarmee ruimschoots aan de in de overeenkomst opgenomen garantie van 80% van de stichtingskosten. Dit maakt de genoemde accountantsverklaring overbodig.

De omgevingsvergunningen zijn niet onherroepelijk. De rechtbank heeft het beroep van de Stichting De Groene Plantage e.a. tegen de omgevingsvergunning voor de realisatie van het Namenmonument en de kapvergunning ongegrond verklaard. Stichting De Groene Plantage e.a. zijn in hoger beroep gegaan tegen de uitspraak van de rechtbank. De kans dat de vergunningen in hoger beroep alsnog vernietigd worden is klein (zie bijlage 2). Het risico is bovendien beperkt tot de 'technisch-procedurele' vraag of er terecht voor een binnenplanse vrijstelling is gekozen. Een negatieve uitspraak op dat punt zou betekenen dat de procedure opnieuw moet, niet dat de vergunning niet verleend kan worden. Dit kan mogelijk vertraging opleveren in de bouwfase, maar is op zichzelf geen reden niet te starten met de realisatie van het monument. Wanneer het NAC start met de werkzaamheden voordat de Raad van State uitspraak heeft gedaan, wordt een voorlopige voorziening uitgelokt. Via een voorlopige voorziening wordt sneller duidelijk tot welk oordeel de Raad van State waarschijnlijk komt.

Ad 3 en 4 Opstalrecht en wior

Aan deze voorwaarden is de facto voldaan. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat het opstalrecht gereed is voor vestiging, alleen de datum van passeren moet nog bepaald worden.

Ad 5 Werkzaamheden gemeente

De werkzaamheden die de gemeente voor de ingebruikname van de grond uit kan voeren zijn uitgevoerd. Enkele werkzaamheden blijken pas uitgevoerd te kunnen worden nadat NAC de grond in gebruik genomen heeft. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de aanleg van het aangrenzend maaiveld, het omleggen van kabels en leidingen en het

verwijderen van trappen.

De verplaatsing van het Dankbaarheidsmonument en Vaz Dias monument is nog niet uitgevoerd omdat vergunningprocedure en technische voorbereiding van verplaatsing Dankbaarheidsmonument nog moet worden afgerond. Dit monument kan in de bouwfasering van het Namenmonument tot juni 2020 op de huidige plaats blijven staan. Eerder verwijderen zou extra kosten met zich brengen. Vaz Dias wordt bij nader inzien niet verplaatst.

Financiële onderbouwing

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Kabinet

Binnen de gemeente N.v.t.

Buiten de gemeente N.v.t.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2019-087689	Advies (pdf)
AD2019-087676	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2019-087680	Memo aan Gemeente Amsterdam Kennedy 26 sep2019.pdf (pdf)
AD2019-087681	Notitie risico's hoger beroep en ter beschikking stellen gronden NAC PRDF-2982557.pdf (pdf)
AD2019-087682	financieringsbehoefte Monument.pdf (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

[redacted], [redacted]@amsterdam.nl, 06-[redacted],
[redacted]@amsterdam.nl, 06[redacted]

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten